

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Основи міжкультурної комунікації»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	спеціальність 035 Філологія, спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Тип і назва освітньої програми	ОПП Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Курс, семестр	4 курс, 7 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	кількість кредитів ЄКТС – 4, <i>денна форма навчання:</i> загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год, практичних занять – 24 год. форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	факультет обліку та фінансів, кафедра германської і української філології
Контактні дані розробника(ів)	<i>викладач:</i> Сизоненко Наталія, к. філол. н., доцент, завідувач кафедри германської і української філології <i>контакти:</i> ауд. 456 (навчальний корпус № 4) <i>e-mail:</i> nataliia.syzonenko@pdau.edu.ua <i>сторінка викладача:</i> https://www.pdaa.edu.ua/people/syzonenko-nataliya-mykolayivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	фахова вибіркова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	«Вступ до загального та германського мовознавства», «Сучасна українська літературна мова», «Загальна теорія перекладу»
Компетентності	<i>Загальні:</i> ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій; використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

	ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно. ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. <i>Фахові:</i> ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії державної та іноземних мов (англійської та німецької). ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними (англійською та німецькою) мовами.
Програмні результати навчання/Результати навчання	ПР 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами (англійською та німецькою) усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації. ПР 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. ПР 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти. ПР 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
У процесі вивчення дисципліни формуються комунікативні навички, уміння працювати індивідуально і в команді, брати на себе відповідальність, навички тайм-менеджменту, навички креативного мислення.	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
сформувати і розвинути навички міждисциплінарного аналізу як методологічної основи теорії міжкультурної комунікації, удосконалити вміння аналізувати різні ситуації міжкультурної комунікації	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Міжкультурна комунікація та її роль у мультикультурному світі Тема 2. Культурно-антропологічний аспект сучасної комунікації Тема 3. Когнітивний аспект міжкультурної комунікації Тема 4. Лінгвокультурологічний аспект міжкультурної комунікації Тема 5. Психологічний аспект міжкультурної комунікації Тема 6. Соціокультурний аспект міжкультурної комунікації	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
словесні методи (лекція, пояснення), наочні методи (ілюстрування, демонстрування), практичні методи (вправи), методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни, висування вимог до вивчення дисципліни, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження), інтерактивні методи (рольові/імітаційні ігри, дискусія, проекти), мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, створення ментальних карт, квіз), методи усного контролю (опитування), методи письмового контролю (навчальні завдання), методи	

самоконтролю (самоаналіз, самооцінювання).	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені в Додатку до силабусу
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін. У разі відсутності здобувача вищої освіти на практичних заняттях без поважної причини (відсутнє документальне підтвердження) надається право одержати бали за передбачені робочою програмою форми поточного контролю, але із загальної суми за кожен вид завдань вираховується 1 бал. Відповідно до п. 3.4.3 і 3.5 Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/pol_ozhennyaproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf здобувачі вищої освіти мають право на повторне проходження контрольних заходів.
- щодо академічної доброчесності	Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist
- щодо відвідування занять	Відвідування лекційних і практичних занять є обов'язковим, запізнення – лише з поважних причин.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Зокрема визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за частиною освітнього компонента (тема Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації. Документація з кадрово-контрактних питань. Довідково-інформаційні документи. Етикет службового листування https://eduhub.in.ua/courses/suchasna-ukrajinska-mova; тема Риторика й мистецтво презентації https://eduhub.in.ua/courses/kurs-10-oratorske-mistectvo) може здійснюватися до початку або впродовж семестру, у якому опановується освітній компонент, проте не пізніше, ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами

	вищої освіти Полтавського державного аграрного університету https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaaproneformalnuosvitu.pdf
- щодо оскарження результатів оцінювання	Оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
Основні	
1. Загороднова В. Ф. Основи міжкультурної комунікації : навч. посіб. Бердянськ : БДПУ, 2018. 314 с. 2. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2012. 288 с. 3. Ступак І. Методичні рекомендації до курсу «Проблеми міжкультурної комунікації». Одеса, 2022. 60 с. 4. Чорна Л. В. Міжкультурна комунікація в туризмі: навчально-методичний посібник для студентів другого (магістерського) рівня спеціальності 242 «Туризм і рекреація» ОПП «Туризмознавство». Івано-Франківськ: Територія друку. 2023. 49 с.	
Допоміжні	
1. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації. Київ : Довіра, 2007. 205 с. 2. Основи міжкультурних комунікацій. Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів / укл. Н. А. Крупенина. Дніпро, 2020. 110 с. 3. Сизоненко Наталія, Пащенко Анастасія. Структурно-семантичний аналіз трапезонімів міста Полтави. <i>Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка</i> / [редактори-упорядники М. Пантук, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 43. Том 3. С. 95–105. 4. Сизоненко Наталія, Антонюк Марина. Лінгвальна репрезентація лексико-семантичних груп КРАЇНА-ВОРОГ, ВОРОЖІ ВІЙСЬКА, ОЧІЛЬНИК КРАЇНИ-ВОРОГА в публіцистично-політичному дискурсі. <i>Вісник науки та освіти</i>. 2023. № 4 (10). С. 169–180. URL: https://journals.cusu.in.ua/index.php/philology/article/view/207, DOI: https://doi.org/10.32782/2522-4077-2023-206-20 5. Сизоненко Н. М., Клиша О. О. Структура лексико-семантичної групи ВОЇНИ та її лінгвальна репрезентація в публіцистично-політичному дискурсі. <i>Лінгвістичні дослідження: зб. наук. праць ХНПУ імені Г. С. Сковороди</i>. 2024. Вип. 60. С. 154–163. URL: http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/lingvistics/article/view/15143, DOI: https://doi.org/10.34142/23127546.2024.60.13 6. Дедухо А. В., Сизоненко Н. М., Мокляк О. І. Функціональні характеристики мовленнєвого акту вибачення в українській мові. <i>Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія»</i>. Острог : Вид-во НаУОА, 2025. Вип. 25(93). С. 17–20 URL: http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/26051/26024 DOI: http://doi.org/10.25264/2519-2558-2025-25(93)-17-20	
Інформаційні ресурси	
1. Лінгвістичний портал з української мови. URL : www.mova.info 2. Корпус української мови. URL : http://www.mova.info/corpus.aspx?l1=209#google_vignette 3. Українська мова : Енциклопедія URL: http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm	
Реквізити затвердження	Затверджено на засіданні кафедри германської і української філології протокол від 12 січня 2026 року № 11.

Додаток до силабусу
**СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Назва теми/ Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					
	Виконання імітаційних/рольових/дискусійних завдань	Квіз	Завдання самостійної роботи			
			Опитування	Виконання проєкту	Створення ментальної карти	Разом
Тема 1. Міжкультурна комунікація та її роль у мультикультурному світі	4	12	1		3	8
Тема 2. Культурно-антропологічний аспект сучасної комунікації	4+4+4		1		3	16
Тема 3. Когнітивний аспект міжкультурної комунікації	4+4		1	8	3	20
Тема 4. Лінгвокультурологічний аспект міжкультурної комунікації	4+4		1	8	3	20
Тема 5. Психологічний аспект міжкультурної комунікації	4+4		1		3	12
Тема 6. Соціокультурний аспект міжкультурної комунікації	4+4		1		3	24
Разом	48	12	6	16	18	100

Критерії та шкала оцінювання
Навчальні завдання (0-4 бали)

Кількість балів	Критерії оцінювання
4 бали	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на високому рівні. Навчальне завдання виконано правильно; здобувач вищої освіти вправно застосовує навички вільного спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, використовує їх для організації ефективної міжкультурної комунікації; ефективної роботи з інформацією; організовує процес свого навчання й самоосвіти.
3 бали	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на достатньому рівні. Навчальне завдання виконано правильно, проте потребує коригування; здобувач вищої освіти застосовує навички вільного спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, використовує їх для організації ефективної міжкультурної комунікації, ефективної роботи з інформацією; організовує процес свого навчання й самоосвіти.
2 бали	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на посередньому рівні. Навчальне завдання виконано частково; здобувач вищої освіти частково застосовує навички вільного спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, частково використовує їх для організації ефективної міжкультурної комунікації, ефективної роботи з інформацією; частково організовує процес свого навчання й самоосвіти.
1 бал	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні. Навчальне завдання виконано фрагментарно; здобувач вищої освіти демонструє недостатній рівень застосування навичок вільного спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, недостатньо використовує їх для організації ефективної міжкультурної комунікації, ефективної роботи з інформацією; недостатній рівень організації процесу свого навчання й самоосвіти.
0 балів	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні. Навчальне завдання не виконано або виконано неправильно; здобувач вищої освіти не демонструє навички вільного спілкуватися з

	професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, не використовує їх для організації ефективної міжкультурної комунікації; ефективної роботи з інформацією; не організовує процес свого навчання й самоосвіти.
--	--

Шкала та критерії оцінювання Квіз (0-12 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
10-12 балів	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на високому рівні. Здобувач вищої освіти застосовує навички вільного спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, використовує їх для організації ефективної міжкультурної комунікації, ефективної роботи з інформацією; організовує процес свого навчання й самоосвіти.
6-9 балів	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на достатньому рівні. Здобувач вищої освіти частково застосовує навички вільного спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, частково використовує їх для організації ефективної міжкультурної комунікації, ефективної роботи з інформацією; частково організовує процес свого навчання й самоосвіти.
2-5 балів	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на посередньому рівні. Здобувач вищої освіти демонструє недостатній рівень застосування навичок вільного спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, недостатньо використовує їх для організації ефективної міжкультурної комунікації, ефективної роботи з інформацією; недостатній рівень організації процесу свого навчання й самоосвіти.
0-1 бал	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні. Здобувач вищої освіти не демонструє навички вільного спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, не використовує їх для організації ефективної міжкультурної комунікації, ефективної роботи з інформацією; не організовує процес свого навчання й самоосвіти.

Критерії та шкала оцінювання Опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
1 бал	правильно схарактеризовано ключові поняття теми. Здобувач вищої освіти застосовує навички вільного спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, використовує їх для організації ефективної міжкультурної комунікації, ефективної роботи з інформацією; організовує процес свого навчання й самоосвіти.
0 балів	надано неправильну відповідь або відповіді не надано. Здобувач вищої освіти не демонструє навички вільного спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, не використовує їх для організації ефективної міжкультурної комунікації, ефективної роботи з інформацією; не організовує процес свого навчання й самоосвіти.

Шкала та критерії оцінювання Проект (0-8 балів)

Кількість балів	Критерії оцінювання
7-8 балів	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на високому рівні. Проектне завдання виконано; шляхи реалізації проекту узгоджені з його метою, проект має практичну цінність; результати проектної роботи представлені у формі вступу/презентації/постера/інфографіки; здобувач виявляє навички командної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
4-6 балів	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на достатньому рівні. Проектне завдання виконано частково; шляхи реалізації проекту частково узгоджені з його метою; результати проектної роботи представлені у формі вступу/презентації/постера/інфографіки; здобувач частково виявляє навички командної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
1-3 бали	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні. Проектне завдання виконано

	фрагментарно; шляхи реалізації проєкту не узгоджені з його метою, практична цінність проєкту сумнівна; результати проєктної роботи не представлені; здобувач фрагментарно виявляє навички командної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.
0 балів	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні. Проєктне завдання не виконано; здобувач не виявляє навички командної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

Шкала та критерії оцінювання Створення ментальної карти

Кількість балів	Критерії оцінювання
3 бали	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на достатньому рівні. Ментальна карта відповідає таким критеріям: структура передбачає наявність ієрархії гілок відповідно до теми, а також використання ключових слів; наведено релевантну, точну і повну інформацію; наявні візуальні зображення відповідно до тематики ментальної карти; застосовано креативний підхід до оформлення ментальної карти. Здобувач вищої освіти застосовує навички вільного спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, використовує їх для організації ефективної міжкультурної комунікації, ефективної роботи з інформацією; організовує процес свого навчання й самоосвіти.
2 бали	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на посередньому рівні. Ментальна карта частково відповідає таким критеріям: структура передбачає наявність ієрархії гілок відповідно до теми, а також використання ключових слів; наведено релевантну, точну і повну інформацію; наявні візуальні зображення відповідно до тематики ментальної карти; застосовано креативний підхід до оформлення ментальної карти. Здобувач вищої освіти частково застосовує навички вільного спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, частково використовує їх для організації ефективної міжкультурної комунікації, ефективної роботи з інформацією; частково організовує процес свого навчання й самоосвіти.
1 бал	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні. Ментальна карта передбачає лише використання III або фрагментарно відповідає таким критеріям: структура передбачає наявність ієрархії гілок відповідно до теми, а також використання ключових слів; наведено релевантну, точну і повну інформацію; наявні візуальні зображення відповідно до тематики ментальної карти; застосовано креативний підхід до оформлення ментальної карти. Здобувач вищої освіти демонструє недостатній рівень застосування навичок вільного спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, недостатньо використовує їх для організації ефективної міжкультурної комунікації, ефективної роботи з інформацією; недостатній рівень організації процесу свого навчання й самоосвіти.
0 балів	Здобувач вищої освіти виявляє володіння запланованими програмними результатами навчання, загальними та фаховими компетентностями на недостатньому рівні. Ментальна карта не виконана або відповідає не всім критеріям: структура передбачає наявність ієрархії гілок відповідно до теми, а також використання ключових слів; наведено релевантну, точну і повну інформацію; наявні візуальні зображення відповідно до тематики ментальної карти; застосовано креативний підхід до оформлення ментальної карти. Здобувач вищої освіти не демонструє навички вільного спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, не використовує їх для організації ефективної міжкультурної комунікації; ефективної роботи з інформацією; не організовує процес свого навчання й самоосвіти.